

Ratusz – krótka historia

Pierwsza informacja o ratuszu w Zduńskiej Woli pochodzi z II połowy XVIII w. W 1788 r. podczas komisyjnego przekazywania Antoniemu Złotnickiemu (bratu Stefana) spuścizny po ojcu Feliksie Złotnickim jest zapis mówiący o ratuszu mieszczącym się w rynku.

Kiedy dokładanie powstała budowla i jakie dokładnie spełniał funkcje nie wiemy. Zapewne mogła być siedzibą władz, jak i też spełniać funkcje handlowe wtedy już miejskiej formy jaką była osada Czekay. W opisie Zduńskiej Woli sporządzonego w 1860 r. przez ówczesnego burmistrza miasta Feliksa Piotrowskiego (szwagra Juliusza Karola Złotnickiego, który był synem Stefana Złotnickiego) również jest informacja dotycząca budynku ratusza opisanego jako dwór gościnny, murowany, parterowy, prostokątnego kształtu, znacznych wymiarów, z wieżą na której znajduje się zegar.

Ratusz w takim kształcie, jaki uwidocznił się na fotografiach z przełomu XIX i XX w. wbrew swojej nazwie nigdy nie pełnił siedziby władz miejskich. Stojąc pośrodku rynku, był on swego rodzaju centralnym domem handlowym dla dawnej Zduńskiej Woli, wybudowany na wzór rosyjskich gościnnych dworów czyli centrów handlowych i usługowych. W międzyczasie obiekt był na pewno rozbudowywany i remontowany, jednak trudno określić dokładne daty i zakresy tych działań.

Z zachowanych opisów i zdjęć, pocztówek czy planów był budowlą drewniano – murowaną w kształcie zamkniętego czworoboku, z dziedzińcem w środku, wieżą strażniczą i zegarową. Prowadziły do niego 4 wejścia – z główną bramą pod wieżą od strony południowej.

Budynek Ratusza był własnością prywatną, w okresie międzywojennym $\frac{3}{4}$ jego części należało do rodziny Zylberszaca. Po pożarze jaki wybuchł 20 grudnia 1928 r., w wyniku którego spłonęła poważna część budynku, rodzina Zylberszacy rozpoczęła starania u władz miejskich o jego odbudowę. Ostatecznie w połowie 1938 r. miasto kupiło od sukcesorów Zylberszacy ich część nieruchomości za cenę 50 tys. zł, zapłaconą w części gotówką, a częściowo weksłami. Do aktu kupna Rada Miejska zobowiązała ówczesnego burmistrza Tadeusza Szaniawskiego, wiceburmistrza Antoniego Kozłowskiego oraz radnego Józefa Lesza.

W marcu 1939 r. miasto miało już gotowy projekt przebudowy Ratusza, który przechowywany jest do dzisiaj w miejskim muzeum. Projekt wykonany został przez Józefa Karskiego, który zaprojektował m.in. budynek Teatru Wielkiego w Łodzi. 19 marca 1939 r. zostało wydane przez wydział komunikacyjno – budowlany urzędu wojewódzkiego w Łodzi stosowne pozwolenie na przebudowę budynku ratusza. Wybuch II wojny światowej pokrzyżował plany władz miasta i budynek latem 1940 r. został zburzony. Do burzenia ratusza wykorzystano siłę roboczą ludności żydowskiej. Gruz ze zburzonego obiektu posłużył na utwardzenie nawierzchni ulic: Jasnej, Tkackiej i Klasztornej.

Ratusz zduńskowolski był jedynym na przestrzeni od Kalisza do Łodzi takim obiektem. To fakt, że u progu II wojny światowej wyjątkowo zaniebany, bowiem po pożarze był tylko prowizorką ratusza ale też trzeba podkreślić, iż władze miasta miały gotowy plan i program na jego odrestaurowanie. W założeniach ówczesnych władz miał on się stać najdosłowniej widocznym znakiem siły miasta i jego samorządu.

Od zakończenia II wojny światowej co pewien czas w różnych zapisach i dokumentach można spotkać informacje na temat ratusza i planów jego odbudowy. Idea odbudowy ratusza żywa była również wśród mieszkańców Zduńskiej Woli czego dowodem była powołanie w grudniu 1998 r. Zduńskowolskiego Towarzystwa Inicjatyw Społecznych. Brak odpowiedniego wsparcia ze strony ówczesnego samorządu skazał tę inicjatywę na niepowodzenie. Jedynym pozytywnym efektem tamtej inicjatywy było zebranie archiwaliów i próba zainteresowania mieszkańców ideą odbudowy ratusza. Dopiero w drugiej połowie 2009 r. obecne władze Miasta rozpoczęły realne działania, które miały na celu zmaterializowanie się idei odbudowy budynku ratusza. Projekt pn. „Rewitalizacja Centrum Miasta Zduńska Wola”, którego istotnym elementem jest odbudowa budynku ratusza jest efektem podjętej w 2009 r. inicjatywie, dzięki której obecnie zmienia się oblicze centralnego placu w Zduńskiej Woli.

Historia projektu

lipiec - wrzesień 2009 r.

Pierwsze spotkania w sprawie wytycznych funkcjonalno - programowych dla obiektu ratusza.

5 października 2009 r.

Zarząd Województwa ogłasza rozpoczęcie prac nad aktualizacją Indykatywnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych (IWIPK) dla RPO WŁ w ramach Osi Priorytetowej VI - Odnowa obszarów miejskich, w zakresie Działania VI.1 Rewitalizacja obszarów problemowych.

Na tym etapie władze miasta podejmują decyzję o przygotowaniu projektu łączącego kilka odrębnych zadań spójnych funkcjonalnie i zadaniowo.

23 października 2009 r.

Złożony zostaje formularz zgłoszeniowy, w zakres którego wchodzi m. in. budowa oświetlenia ulicznego, przebudowa kamienic, odbudowa ratusza, rozbudowa systemu monitoringu.

2 grudnia 2009 r.

Zarząd Województwa ogłosił listę projektów, które spełniły kryteria kwalifikowalności i tym samym będą podlegać konsultacjom społecznym. W tej wersji listy nie uwzględniono projektu złożonego przez Miasto Zduńska Wola.

3 grudnia 2009 r.

Miasto złożyło odwołanie od wyników oceny formalnej złożonego wniosku. W uzasadnieniu wskazano, iż przebudowa kamienic wspólnie z odbudową ratusza stanowi kompleksowe działanie, które przyczyni się do realizacji celu projektu.

8 grudnia 2009 r.

Miasto otrzymało pismo, iż uwzględniono złożone wyjaśnienia i projekt został zakwalifikowany do dalszego etapu oceny tj. został wpisany na listę projektów do konsultacji społecznych.

11 stycznia 2010 r.

Miasto otrzymało informację, iż Zarząd Województwa proponuje zakwalifikowanie projektu do listy IWIPK przy poziomie dofinansowania. wynoszącym 12.000.000 zł.

26 stycznia 2010 r.

Uchwała Zarządu Województwa Łódzkiego nr 96/10 o zakwalifikowaniu projektu do Indykatywnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych.

29 stycznia 2010 r.

Miasto zawarło umowę dotyczącą przygotowania projektu kluczowego.

28 kwietnia 2011 r.

Złożenie ostatecznego wniosku o dofinansowanie z zakresem rzeczowym - odbudową ratusza - Zduńskowolskiego Centrum Integracji oraz przebudową 6 kamienic.

5 lipca 2011 r.

Uchwała Zarządu Województwa Łódzkiego nr 1009/11 o zakwalifikowaniu projektu do dofinansowania.

27 lipca 2011 r.

Podpisanie umowy o dofinansowanie projektu.

14 marca 2012 r.

Podpisanie umowy na realizację odbudowy budynku Ratusza z firmą Intrakat.